

Universal Declaration of Human Rights - Ditammari

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Oniti ba we a kpenniti kuteŋku yaŋdú

Yetanfɔtɛ yie yie mɛ

Ti ɔo kenye ke tú ɔɛ te ke sɔkesɔke yi bo ke kuteŋku naati tipiiti timɔũ, ɔɛ tú omɔũ yi ɔo nke ɔi otɔu muwɛrimu ŋo kpere yĩnke,

Ti ɔo kenye ke tú isɔke ɔɔ nyo di peite koo mɔũ wee wɛntɛ ke nɔo bɛɛ ite koo wuu, ke yɛ ti bo yĩme ke nkari ke ɔɛ tinaati ke ti naa tiɔɔti, ke ba nɔe ti mɛ mba yo mesemme, oniti ti ɔɛ ŋmanti, ɔɛ tú kete,

Ti ɔo kenye ke tú oniti ne oniti ŋme, ti tũ mbo nɔe mu titɔbe, ociĩri nɔe okperi ko okperi ɔɛ ociĩri, ke yɛ ɔɛmɔsikaandɛ kɔ nɔe cooti yĩnke,

Ti ɔo kenye ke tú initi wuo nyimɔu ɔo kenkàri ke naati keyɛ itɔbe kpei,

Ti ɔo kenye ke tú initi wuo kuteŋku yaŋdú ɔɛneni ɔipatri keparku ɔi myɛɛke ne oniti ba we, kó ɔiyetri ke tú oniti pokua oniti ɔɔua, omɔũ yi ɔã nne otɔu; ke ɔɛ te ke iwuo nyimɔũ ɔo nkewɛnne ke mpĩ kebeu ne ɔɛ bo naatime tipiiti timɔũ,

Ti ɔo kenye ke tú yeheke ye mɔũ ye kari kewɛnne mu kuteŋku yaŋdú ko ɔitĩnni kɔbe ketú ti ɔo ke nɔe menke weti ɔɛ cɛnke tukune oniti kó mufommu ne o borime,

Ti ɔo kenye ke tú ti bo wɛnne mɛ dinnu maɔimaa ɔɛ tukune oniti kó mufommu byeeke ɔɛ bo nte ke ti baa yete kuce,

Iwuo nyimɔũ kó ɔitinnĩ ɔidyɛɛɛ piɛɛku ke heu ketú

Oniti ba we, a kpenni ti kuteŋku yanda tu:

Ibɔti imɔũ ne itensaake imɔũ ɔo nkewɛnne ɔinuu kepĩ ndipatri ɔii ko tinaanti ne i yemme kepã itɔbe itye nɔe yĩnke ke nyɛ ɔɛ túme oniti ko mufommu yeheke yemɔũ ɔwɔme; oniti ba we, a cɛnke bo ɔil hei, a ɔo nke ti nyɛ ke ti kpenni.

Ɖitanfɔtri 1

Oniti ti pei nɔe omɔũ yi kpaatri otɔu, ke yɛ oniti ba we, o yi ɔo nne fehɔfe; o mɔkemmu mecii kehã meyemme. Ti tú ne ɔo kenye ti tɔbe mbe ke yie mii ba nkwu ko otɔu ɔau.

Ɖitanfɔtri 2

Oniti ba we: oniti sɔua, o peia oniti sɔua, oniti pokua, a cɛnke tú wee boti, a feu tekote ɔibo nɔaa, a ɔɔu nkuyie mmaku botinkua nkua, a tũ ŋwee peɔitik boti cɛn kaa, a kari ke yũmpuraa, a ɔo nɔɔawanfe nɔea, a tũ kuhɔuku nkua, ɔɛ yi ɔo ŋomɔũ bo ɔa ciite a kpere yĩnke.

Ke wɛtike, ba kaa hei túɔi ke domme, omɔũ yi ɔo ke nɔa kɔɔnne ke ŋmanti o bo ɔa byɛeti a yienni mɛ kpei noyɛ nyoo cyɛɛ.

Ɖitanfɔtri 3

Oniti ba we, a niti tɔu yi ɔo nke ɔaa kakii ke ŋmanti o bo ɔa tanneme kufɔtitenniku.

Ɖitanfɔtri 4

Omɔũ yi ɔo nkeɔɔ otɔu kuɔaaku ke ŋo senni; oniti mɛ nyi mɔke muwɛrimu o bo fiteme otɔu koo naa nku ɔaaku.

Ditanfɔ̃tri 5

Omɔũ yi ɔo mbe ɲo ɔuku sɔ̃ntike fepaãpyefe tẽme, ɲo me nyi ɔo nke nfeuri kukpetinkú kɔ̃mme ke cĩrme.

Ditanfɔ̃tri 6

Oniti, a cẽnke bo kee byeeke a ɔo kenyẽ ɔee ci ne ɔee yi ci koomɔũ ba ɔa soute.

Ditanfɔ̃tri 7

Ɖikotinuú tú timɔũ kó kuɔɔpiku nku. Okoti, ɔebire, onitiɔou onitipoku, okpaati, ociiri kuhɔuku, ba wuo, ɔikotinuú ɔii o kãnke.

Ditanfɔ̃tri 8

Koomɔũ sente ɔikotinuú ke ɔaa wẽnte, a baa yĩ hũti hũti; a bo o to tibeenti nti ke ɔe kó tinaantii ke nkú.

Ditanfɔ̃tri 9

Be baa na ke sɔ̃nte kepĩ ɲomɔu ko o kpetine yoo ko o ɔenne ɔiheĩ.

Ditanfɔ̃tri 10

Oniti ba we, ke be ɔaa yu tibeenti yoo be ɔa pĩ nne timati, ɔibeentĩnni kɔbe ɔo nke ɔaa bekemu ke ya ɔeɔomme ke ne na ke tikwuɔ.

Ditanfɔ̃tri 11

1. Ke be tú omɔũ caare ke mu nyi o bekene keya ke mɔ̃mmwɔɔ ɲme yoo siyaabisi nsi o tu mmu yi yẽ timati tibeenti ti bo tibatɛ.
2. Oniti kaa caare ɔemare ke sɔ nke ɔikotinnu kó ɔipatri yi tú ɔe ci, a yi ɔo nketa ɔitou; ke ɔe me mbaa sɔ mbe ɔo nkeyetoo keywɔɔ ɲa to ɔeyĩnke be ɔɔke baa tɔnte.

Ditanfɔ̃tri 12

Omɔũ yi ɔo nketa we yi te tiinaan ti myeẽke, keyẽ, ɔe ɔɔ me nyĩ kaa wẽnte otɔu ke ɔe yaa naa nne ɔikpanni. Ɖikotipatri me nnaa mmu kekpa nɔeyĩnke ke ɔe you.

Ditanfɔ̃tri 13

1. Oniti ba we, a bo na keyite ke ncenti a yemme ɔɔme kaa pɛensiri ɔii hei a kàri.
2. Kaa me nyite kekɔte kee byeeke, ba ɔiihei kece, nkeɔee a bo na kekonnimu ɲa cyee, a ɔo ɔiimɔnni.

Ditanfɔ̃tri 14

1. Ke be ɔaa ɔo meyei ke ɔaa harine ba a yi mɔke ɔifɔ̃tɔɔ a bo na keyite kekɔte kesɔre a me nɔɔ ɔiihei; ɔe kó ɔiheĩ kɔbe me nyi ɔo nke ɔaa beti.
2. Be me ne yi yẽ kaa yeke ke be ɔa kwuɔ nne tipiiti timɔũ, be nɔa wuo kaa ɔɔɔri a ɔɔme.

Ditanfɔ̃tri 15

1. Fɔ̃ ɲɔniti, a ba nfou ke bo ke yi yẽ a boti tuku.
2. Omɔũ yi ɔo nke yetene sɔ̃ntike ɲotɔu o ko kuboti tuku; ke weeme nne ɔo ne omaa o bo namu ke naanne kuboti teku.

Ditanfõtri 16

1. Oniti, kaa cẽnke baa nkẽdee, a bo na kepwoke yoo a yenke a me ndõwe ke di hãnnẽ tẽcyẽẽte. Oniti ne o poku, omõũ yi dõ kensei otõu fenõnfẽ ke nkemmune di bo yate diiyie ke nsa ke diiborime yi maa.
2. Onitidõu ne oniti poku ke be ti nake ti kwuõ otõu mõu tenke yi dõ ke nkõõ ke firi becwooke kefi ke dẽ fi.
3. Ne yaaro tẽcyẽẽte tẽ baa kóti ke tẽcyẽẽte yi bo kunaamunku yi bo kuboti me nyi bo.

Ditanfõtri 17

1. Oniti ba we, a bo amma ndaa, di sũmaa, omõu yi dõ nke nkõõnne otõu o kpere yĩnke.
2. Omõũ yi dõ nke sõnte kefeete otõu kpere ne muwẽrmu.

Ditanfõtri 18

Oniti ba we, omõũ yi dõ nke nda kõõnne a yemme me nãti kpei; omõũ ba nda kõõnne a dõumme kuu nyeinku yoo a feume muu ntentaa yoo a yi dõumme kuyie maku ame nyi feume mutaã mamu kpei kaa dõ ketike, a bo youmu kuyiendõummu maku kó meborime ke twote meteme; a bo amaa ndaa, di sũmaa, dikõmbõõti yi dõ nke ndwo di bo ndõumme dikó kuyie didõku yoo di ndaku mekwuõ ndi bõke kepaã nsikoo becirbe, ke haa dokó yebaa nke twonko itye ndibi, ba oniti kaa bó kee byeẽke.

Ditanfõtri 19

Ba we, kaa yemme hãti a bo na ke ti beimmu omõu me mba na ke daa kõkene tiyĩnke; ba we, a bo na kebeke a dõti na ninte kee byeẽke, ke ti two na me ndõwe ne a ninte tii naanti kó kuboti.

Ditanfõtri 20

1. Oniti ba we, a bo namu kewẽnne ketiinne a kõbe a me ndõbe ke di nake di kpeti; a bo namu ke mbo dõtinni a me ndõri myeẽke, dindĩ yemme cẽnke ba na tiyeyiti, di cẽnke ba ndõri meyei.
2. Omõu yi dõ nke tanne otõu dõtĩn ni mari myeẽke ne muwẽrimu koo yemme yi didõ.

Ditanfõtri 21

1. Oniti ba we, a dõ nke ndakemu a hei kó mufommu byeẽke kó tinaanti ba kaa yi ha dõtĩnni dii tõ kutenku dımyeẽke; a dõ ke ntee n nemu beẽ pĩ nne dımõũ dı kó diyetri.
2. Ba we, a bo namu, ke nsa kaa kõbe cenke daa dẽite, kempĩ na hei bo ncenti mee boti ke dẽ nsie mutõmmu yĩnke.
3. Bekpaatibe dõ ke ndõõri siheikembii dõ mee borime dihei myeẽke; yepate yee tu ndõ nke nii cwõ weti weti ba bõkebõke ba mbo, ke na keceete dõtinni kotri kekanne dipanni. Dẽkó mupaticõrimu mõnni, omõu yi dõ ke nkõõnne otõu ke fiinko o yemme, keyẽ dihei kó meborime yi tú omõumaa kõmme, omõũkoo nmeẽte me nyi tú otõũ kou.

Ditanfõtri 22

Oniti ba we, fĩ teheikembite a tẽnke yi dõ kewẽte ke nsenni nacyee; tidawanti yi kpa a nne dõ nke yetoo kemõõte a kpere kepete itye nyii bo nte kaa na kenye dẽ ci ne dẽ yici; dẽmõũ memme dẽ bo nte kaa naa ñoniti keye a fei yekeke tũ ndõ nke ntee nyetõbe dẽdẽbyeẽke. Oniti, kaa me nyi cote be õõ yi ndaa too titouti.

Ditanfõtri 23

1. Ba we, a dõ nke mmõke mutõmmu na pimmu, ke waa na dõmu ke mpĩ ke dẽ daa naati; omõu tu nyi do nke nkpa mutõmmu.
2. Bẽ pĩ mmutõmmu mamumaa ke bekuute ma, be tõnfeinti dõ nke mmamu.

3. Wee cēnke pīmmu mamu, o dō nke cu o kōnyonku; keyē dēe bo nteme koo na ke nfou ne o cyēēte kōbe ke ba ŋaari.

4. Ba we, kaa dō a bo namu kewēnnene betōmpitibe tōbe ke dī hānne yentōntire ke ŋmē ndinuu kefeete dīmaa.

Ditanfōtri 24

Oniti ba we, a dō nke nii cute mutōmmu kehompe kekote tikweiti; a yi dō nke nii mpi mutōmmu kukpetinku tehompute be me mbaa keete a dīiti.

Ditanfōtri 25

1. Oniti ba we, a dō nke nfou ke dē wenni kaa kōntii nnaati, fō ne ŋa cyēēte kōbe; a ne bo na kaa fommu ŋmenni kaa yīmōke a yommaa a yi mōke tiyaati, a yi mōke a dōudē, kaa me mmo ŋa ba na ketaa ŋamaa. Wee mōnte mutōmmu, wee mō, kuhōuku, okupoku yoo okudōu, opokōti yoo oqakōti, ticitē dekewe, wee cenbo mesemme myēeke be yi dō nkō yoo dēmyēēke koo nēfuri.

2. Ti dō nke dō kenye tisaponyōti ne tibi kpei mesaaibi imōu: opopōpōri kpeia, ipocutebia, ipocēmbia, ba i, i yi dō nkensenni.

Ditanfōtri 26

1. Oniti ba we, a dō nkentye, ke na kepete mecii. Omōū yi dō nkeyieeti ke na ketanne o bire dākōri sampōu. Ibi imu dēmare yi dō nke baa ta dēkō dākōri. Dākōribe bebebii be myēēke mutōmmu dō nkepite tipiti timōū ndi; be ko yepate kpenke kpenke ke dō mbee ta dākōri odyēewe bemōu be bo na ketamu ke be cēnke dō.

2. Dākōri dō nketwo ndēbire itye nke dē benke dē bo īme kenaa ŋoni ti keyē oniti ba we, a dō nke nkpeni ti mufommu myēēke. Dākōri dō nkedō ke benitibe kee betōbe tūmu ke bonkune beyemme kekwo mbetōbe mesemme, ke iboti imōū kutenku yandū ndō itōbe, ke initiboti kutenku yandū kō dītinni dīdyēeri dii me ŋari ke dō kepau nyekpare ke dīi na ke yepau nke kutenku narke tipiti timōū.

3. Ibi yembe be dōke dō nkenyē weti weti bebi dō nkepete iitye ne i dō nkebebii muutōmmū.

Ditanfōtri 27

1. Oniti ba we, be dō dā bantene a ko kuboti kō meborime; a dō nkebaa: nte dīfōnni, nte dīkūtri me ndomme. A dō mbee daatwo mecii kaa munkee metwo mbetōbe ke kutenku nnaati kedimōū dīpete mesaa.

2. Be tū oniti centine ŋo sōu; obaribenti me nyi yari ohauti. Oniti tū mpīnne mu o mu nyo nne.

Ditanfōtri 28

Dīpatri dīdyēeri dīi ntū ba we, o dō nkeyetoo mu ke bōkebōke ba mbo kupiku maku; ke memme dōke ti ba na kepete mesaa.

Ditanfōtri 29

1. Oniti ba we, kaa poo ŋaboti yoo dītinni a bo dīi myēēke a nyē kaa poo ŋamaa ndi.

2. Omōū yi dō nkedō otōu o yi dō ke be we dōore omōmmwō, keyē oniti ne oniti ŋme ke ti dō nkenvari ke wēte kedē titōbe.

3. Fō wee yi dō mekōomme a bo ntū seiŋme kutenku yandū kō dīpatri dīdyēeri me nyē ndē ndomme.

Ditanfōtri 30

Dīpatri dī myēēke, tinaanti mati yibo ke ndonne dīhe i mari, dītinni mari yoo oniti dō o tisenkri, kennau kewāa ŋwāa, ke faari faari ke hati bōkebōke. Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yandū.